

Asia: VN/2245/2020

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi tekijänoikeuslain ja sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 184 §n muuttamisesta

Vastaajan rooli ja toimiala. Valitse parhaiten kuvaava

1. Tekijä tai esittävä taiteilija (ml. näitä edustavat yhdistykset ja muut organisaatiot)

-

2. Sisältöteollisuus (ml. näitä edustavat yhdistykset ja muut organisaatiot)

-

3. Välittäjät (ml. näitä edustavat yhdistykset ja muut organisaatiot)

Tele- ja tietoliikenneyritys

4. Työntekijä- tai työnantajaliitto

-

5. Kulttuuriperintöorganisaatio (ml. näitä edustavat yhdistykset ja muut organisaatiot)

-

6. Opetus- ja tutkimusalan organisaatio

-

7. Julkinen sektori

-

8. Kansalainen, kuluttaja tai muu loppukäyttäjä (ml. näitä edustavat yhdistykset ja organisaatiot) tai muu yhteisö

-

Yleistä. Valitkaa jokin näistä, ellei esityksestä ole tarkempaa lausuttavaa

Valitkaa jokin näistä, ellei esityksestä ole tarkempaa lausuttavaa. Jättäkää tällöin vastaamatta tätä seuraaviin kysymyksiin.

-

1. Kysymyksiä esityksestä kokonaisuudessaan

Esityksellä pyritään modernisoimaan tekijänoikeutta ja saattamaan se paremmin vastaamaan digitaalisen ajan vaatimuksia. Onko esitys kokonaisuudessaan oikeansuuntainen?

Kyllä

Esityksessä pyritään saavuttamaan oikeudenmukainen tasapaino tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden, sisältöteollisuuden ja muiden kaupallisten toimijoiden sekä yhteiskunnan (ml. kulttuuriperintölaitosten, oppilaitosten ja kansalaisten ja loppukäyttäjien) etujen välillä. Onko esitys kokonaisuudessaan tältä osin oikeansuuntainen?

Kyllä

Puuttuuko esityksestä kokonaan jotain sellaista, mistä olisi tarpeen säätää tässä yhteydessä? Mikä?

-

2. Kysymyksiä tekstin- ja tiedonlouhinnasta (TekL 13 b §, DSM-direktiivin 3 ja 4 artikla)

Tekijänoikeuslakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 13 b § kappaleen valmistamisesta tiedonlouhintaa varten. Pykälällä pannaan täytäntöön DSM-direktiivin 3 artikla (tiedonlouhinta tieteelliseen tarkoitukseen) ja 4 artikla (tiedonlouhinta yleiseen tarkoitukseen). Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia.

-

3. Kysymyksiä teosten käytöstä opetustoiminnassa ja tieteellisessä tutkimuksessa (TekL 14, 18, 19 a, 21, 50 c, 64 c §, DSM-direktiivin 5 artikla)

a. Teosten käyttäminen opetustoiminnassa ja tieteellisessä tutkimuksessa (TekL 14 §:n 1 ja 4 momentti)

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

b. Opetuksessa käytettävät kokoomateokset (TekL 18 §)

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia.

-

c. Korvausta hallinnoiva yhteishallinnointiorganisaatio (TekL 19 a §)

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

d. Julkinen esittäminen (TekL 21 §)

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

e. Opetuskäyttöä koskevan rajoituksen alueellinen soveltaminen (TekL 64 c §)

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

4. Kysymyksiä kulttuuriperinnön säilyttämisestä (TekL 16.1 §, 16 d ja 16 e §, DSM-direktiivin 6 artikla)

Tekijänoikeuslain 16 §:n 1 momentissa säädettäisiin yleisölle avoimen yleishyödyllisen kirjaston, arkiston tai museon oikeudesta valmistaa kappaleita omissa kokoelmissaan olevasta teoksesta kulttuuriperinnön säilyttämistä varten. Nykyistä 16 d ja 16 e §:ää muutettaisiin niin, että valtioneuvoston asetuksen sijasta arkistoja, kirjastoja ja museoita koskevien säännösten organisatorisesta soveltamisalasta säädettäisiin jatkossa tyhjentävästi 16 e §:ssä. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun?

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

5.1. Yleisiä kysymyksiä, jotka liittyvät kaupallisesta jakelusta poistuneiden teosten käyttöön kulttuuriperintölaitoksissa

a. Kaupallisesta jakelusta poistuneiden teosten käytöstä kulttuuriperintölaitoksissa säädettäisiin 16 g – 16 j §:ssä. Käytön piiriin voisi kuulua ainoastaan kulttuuriperintölaitosten kokoelmiin kuuluvia teoksia. Valmistelussa on lähdetty siitä, että direktiivin salliman ”kaupallisesta jakelusta poistuneen teoksen (tai teosjoukon)” käytön tavoitteena on varmistaa, että sopimuslissenssin tai tekijänoikeuden rajoituksen nojalla tapahtuvalla käytöllä ei olisi merkittäviä kielteisiä vaikutuksia teosten kaupallisiin markkinoihin. Yhdyttekö tähän käsitykseen? Jos ette, miten direktiivin käsite tulisi ymmärtää?

-

b. Ehdotetun 16 g §:n mukaan kulttuuriperintölaitoksen kokoelmissa olevan teoksen tai teosten joukon saisi sopimuslisenssin nojalla saattaa yleisön saataviin maantieteelliset rajat ylittävästi (64 d §). Yhdyttekö siihen, että on tarkoituksenmukaista, että yhteishallinnointiorganisaatio tekee arvioinnin siitä, voidaanko käyttölupa teokseen myöntää siten, ettei sillä olisi haitallista vaikutusta käyttöluvan kohteena olevan teosjoukon kaupallisiin markkinoihin? Jos ette, kenen tulisi tehdä tämä arvio ja millä perusteilla arvio tulee tehdä?

-

c. Kaupallisesta jakelusta poistuneiden teosten käyttämisestä tekijänoikeuden rajoituksen nojalla eräissä tapauksissa säädettäisiin 16 h §:ssä. Pykälässä asetetaan tietyt kriteerit, joiden täytyessä teoksen voidaan katsoa poistuneen kaupallisesta jakelusta, ellei tiedossa ole, että teos on edelleen kaupallisessa jakelussa. Kriteerien tavoitteena on helpottaa sen arvioimista, milloin teoksen voidaan (yleensä) katsoa poistuneen kaupallisesta jakelusta. Onko säännöksistä apua sen arvioimisessa, millä edellytyksin teoksia saa käyttää tekijänoikeuden rajoituksen nojalla?

-

d. Ehdotetun 16 j §:n mukaan pääasiallinen vastuu tietojen ilmoittamisesta Euroopan immateriaalioikeusvirastoon olisi kulttuuriperintölaitoksilla. Kielto-oikeuden käyttämisestä voisi ilmoittaa myös yhteishallinnointiorganisaatio. Ehdotukseen ei sisälly säännöksiä ns. yhteyspisteestä (Contact Point), joka päättäisi, mitkä organisaatiot voivat käyttää Euroopan immateriaalioikeusviraston kaupallisesta jakelusta poistuneita teoksia koskevaa tietokantaa. Tarvitaanko Suomessa tällaista yhteyspistettä ja jos tarvitaan, minkä tahon tulisi hoitaa tehtävä?

-

5.2. Tarkemmat pykäläkohtaiset kannat TekL 16 g - 16 j sekä 64 d §:stä

a. Kaupallisesta jakelusta poistuneiden teosten käyttäminen sopimuslisenssin nojalla (TekL 16 g §)

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

b. Kaupallisesta jakelusta poistuneiden teosten käyttäminen rajoituksen nojalla eräissä tilanteissa (TekL 16 h)

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

c. Kielto-oikeuden käyttäminen (TekL 16 i §)

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

d. Kaupallisesta jakelusta poistuneiden teosten käyttöä koskevien tietojen rekisteröinti (TekL 16 j §)

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

6. Kysymyksiä sopimuslissenssijärjestelmästä (TekL 26 §, DSM-direktiivin 12 artikla)

a. DSM-direktiivin 12 artiklassa annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus säätää vaikutukseltaan laajennetusta kollektiivisesta lissensioinnista. Suomessa hyödynnettäisiin tämä kansallinen liikkumavara säilyttämällä tekijänoikeuslain 26 §:ssä säädetty sopimuslissenssijärjestelmä. Pykälää ehdotetaan kuitenkin direktiivin perusteella tarkennettavaksi. Samassa yhteydessä tehtäisiin eräitä teknisiä ja rakenteellisia muutoksia pykälään. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun?

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

b. DSM-direktiivin 12 artiklan 3 kohdan a-alakohdassa edellytetään yhteishallinnointiorganisaation olevan valtuutustensa perusteella riittävän edustava lissenssin kohteena olevien teosten oikeudenhaltijoiden ja oikeuksien suhteen. Miten riittävä edustavuus varmistetaan, ja miten sitä tulisi arvioida sopimuslissenssiorganisaation hyväksymisen yhteydessä?

-

c. Olennaisimmat muutokset 26 §:ssä koskisivat direktiivin 12 artiklan mukaista velvoitetta tiedottaa tekijöille sopimuslissensseistä, tekijän oikeudesta hakea korvausta sekä kielto-oikeuden käyttämisestä. Ehdotus perustuu siihen, että yhteishallinnointiorganisaatiot itse esittävät suunnitelman siitä, miten tekijöille (ja erityisesti ns. ”ulkopuolisille tekijöille”) tiedotetaan direktiivin edellyttämistä asioita. Näin tarvittavat toimenpiteet pysyisivät oikeasuhtaisina tekijöiden etua ajatellen. Onko tämä lähtökohta perusteltu, vai tulisiko tiedottamisesta säätää tarkemmin laissa ns. ”ulkopuolisten tekijöiden” oikeuksien turvaamiseksi? Jos pitäisi säätää tarkemmin, mitä velvoitteita tulisi asettaa?

-

7.1. Alkuperäinen lähetystoiminta

Pykäliin ehdotetaan muutoksia, joiden tavoitteena on selkeyttää nykyisiä, varsin vaikeaselkoisina pidettyjä säännöksiä. Lisäksi ehdotuksella pantaisiin täytäntöön verkkolähetysdirektiiviä siten, että 25 f §:ssä alkuperäiseen lähetystoimintaan rinnastettaisiin lähettäjäyritysten verkko-oheispalvelut (esim. YLE Arena) ja 64 b §:ään tehtävällä muutoksella varmistettaisiin, että alkuperäiseen lähetystoimintaan hankitut oikeudet kattavat myös radiolähetysten sekä television uutis- ja ajankohtaisohjelmien lähettämisen EU:n alueella, ellei toisin ole sovittu. Verkkolähetysdirektiivin 8 artiklan säännökset, jotka koskevat oikeuksien hankkimista silloin, kun lähettäjäyritys ei oman toimintansa puitteissa itse lainkaan lähetä lähetystä, vaan sen tekee jakelijayritys, ehdotetaan sisällytettäväksi alkuperäistä lähetystoimintaa koskevaan 25 f §:ään. Direktiivi mahdollistaa sen, että tällaisissa tapauksissa voidaan nojautua

samankaltaiseen lisensointimalliin kuin edelleenlähetyksen yhteydessä. Valmistelussa on arvioitu, että Suomessa ei esiinny direktiivin 8 artiklassa tarkoitettuja tilanteita, eikä siten ole pidetty tarpeellisena käyttää hyväksi direktiivin tarjoamaa mahdollisuutta, että tarvittavia oikeuksia voitaisiin hankkia pakollista kollektiivista hallinnointia koskevan sääntelyn perusteella yhteishallinnointiorganisaatiolta. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Esitysluonnoksessa kattavasti perustellut ja oikeasuuntaiset muutokset selkeyttävät osin alkuperäisen lähetyksen ja edelleenlähettämisen käsitteitä ja vastaavat selkeämmin Suomessa vakiintunutta verkkolähetyksdirektiivin 5 artiklan ja johdantokappaleen 17 sekä satelliitti- ja kaapelidirektiivin 10 artiklan mukaista mallia, jossa lähettäjäyritykset pääsääntöisesti lisensoivat kaikki jakeluun tarvittavat oikeudet tekijänoikeuden haltijoilta, maksavat jakeluun liittyvät korvaukset koko väestön osalta ja sopivat jakelusta valitsemiensa jakeluteiden kautta suoraan jakelijoiden kanssa riippumatta siitä, onko kysymys alkuperäisestä lähettämisestä vai edelleenlähettämisestä. Kuten esitysluonnoksessakin todetaan, se, onko kysymys alkuperäisestä lähetyksestä vai lähetyksen edelleenlähettämisestä, ei määräydy sen mukaan, millä teknologialla lähetyks tapahtuu, vaan ratkaisevaa on, kattavatko alkuperäistä lähetystoimintaa varten hankitut oikeudet lähettämisen Suomessa vai eivät.

Ehdotetun mukaisesti suoran sopimisen mallin tulee jatkossakin olla ensisijainen. Kollektiivihallinnoinnin käyttö tulee rajata ainoastaan täydentämään suoran sopimisen mallia silloin, kun suora sopiminen ei teosten jälkiperäisen massakäytön tilanteissa olisi tarkoituksenmukaista. Suora sopiminen oikeudenhaltijoiden kanssa on Suomen markkinoilla jo vuosikymmeniä vallinnut ja vakiintunut lähtökohtainen lisensointimalli. Tämän takia tekijänoikeuslain 25 f §:n nykyistä, vaikeaselkoista esitysjärjestystä, jossa sopimuslisensointimalli esitetään ikään kuin ensisijaisena toimintamallina, tulee muuttaa vastaamaan Suomen markkinoilla vakiintunutta lisensointimallia muuttamalla pykälän 1 momenttia jäljempänä esitettävällä tavalla siten, että momentin alkuun lisätään ”Siltä osin kuin tekijä ei ole luovuttanut suoraan oikeutta lähettäjäyritykselle”. 26 §:n mukaista sopimuslisensointijärjestelmää voitaisiin käyttää vasta, mikäli suora sopiminen ei olisi mahdollista. Minkäänlaiseen kollektiivihallintoon, esimerkiksi sopimuslisensointiin, ei tule mennä tilanteissa, joissa lähettäjäyritysten on mahdollista hankkia oikeudet suoraan.

Suomessa vakiintuneen markkinakäytännön mukaisessa, kotimaisten vapaasti vastaanotettavien kanavien jakelussa ei ole kyse edelleenlähettämisestä. Tekijänoikeuslain 25 f ja 25 h §:ssä tulee selkeästi todeta myös sellainen perusteluissa huomioitu tilanne, jossa televisioyhtiö lähettää omaan lukuunsa televisio- ja radio-ohjelmia signaalin jakelijana toimivan toisen yhtiön verkoissa. Tällöin jakelijat eivät ole edelleenlähettäjiä, vaan johdantokappaleessa 20 mainitulla tavalla ”ainoastaan tarjoavat lähetystoimintaa harjoittaville organisaatioille Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä tarkoitettun ’teknisen tavan’ [eli käytännössä jakelukapasiteettia ja teknistä lähetystoimintaa] kyseisen lähetyksen vastaanoton varmistamiseksi tai parantamiseksi”, jolloin signaalin jakelijoiden ei voida katsoa osallistuvan yleisölle välittämiseen. Myös toimituksellinen vastuu ohjelmasisällöstä on lähetystoimintaa harjoittavalla organisaatiolla, eikä signaalien jakelija osallistu siihen. Televisioyhtiö hankkii oikeudenhaltijoilta tarvittavat oikeudet sen mukaisesti, mitä

liiketoimintamallia, maantieteellistä aluetta ja jakelutekniikoita tai -tapoja se aikoo käyttää. Nämä oikeudet kattavat tällöin myös signaalin jakelijan televisioyhtiön puolesta teknisesti suorittaman signaalin lähettämisen jakelijan verkoissa. Tätä varten ei tarvita uutta kollektiivista lupaa. Tekijänoikeuslain 25 f §:ään tulee sisällyttää lausunnossa myöhemmin ehdotetulla tavalla myös verkkolähetydirektiivin 2 artiklassa määritelty verkossa tarjottavan radio- tai televisiolähetyksen oheispalvelun saattaminen yleisön saataville.

Suomessa kanavayhtiö toimii lähettäjäyrittäjänä omaan lukuunsa, ja se voi sopia jakelusta teknologianeutraalisti eri jakeluyritysten, kuten maanpäällistä televisiolähetystoimintaa harjoittavan verkkoyrityksen tai muun jakelijan kanssa, joka toteuttaa teknisesti lähetyksen lähettäjäyrittäjän alihankkijana. Kyse on direktiivinkin mukaisesti yhdestä tekijänoikeudellisesti relevantista teosta. Vastuu oikeuksien hankkimisesta on lähettäjäyrittäjällä, jonka mainostuloilla tai verovaroin rahoitetusta liiketoiminnasta lähetyksessä on kyse. Lähettäjäyrittäjät hankkivat pääsääntöisesti jakeluoikeudet Suomessa suoraan oikeudenhaltijoilta myös maksu-tv-kanavien osalta.

Verkkolähetydirektiivin suoran siirron menetelmää koskeva 8 artiklan kohta 1 on ehdotetun mukaisesti syytä sisällyttää tekijänoikeuslain 25 f §:ään, koska kyseessä on direktiivin mukaisesti vain yksi tapa toteuttaa alkuperäinen lähettäminen. Lain perusteluissa tulee kuitenkin selkeämmin todeta tämän direktiivin säännöksen Suomen tämänhetkisestä mallista poikkeava tausta: Benelux-maiden tilanne ja siihen liittyvä Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaisu C-325/14, SBS Belgium v. SABAM. Ratkaisun taustalla olevissa maissa on jakeluyrityksiä, jotka paketoivat sellaisten kanavayhtiöiden, joilla ei ole itsenäistä jakelua, sisältökokonaisuuksia yleisölle tarjottavaksi ja toimivat siten ratkaisevasti eri tavalla kuin kanavayhtiöt ja operaattorit Suomessa. Suomessa asunto-osakeyhtiölaki käytännössä estää operaattoreita tarjoamasta kiinteistöille vastaavanlaisia perusjakelupaketteja kuin mitä muualla Euroopassa kiinteistökohtaisesti hyvin yleisesti tarjotaan.

Suomen näkökulmasta poikkeuksellisen, verkkolähetydirektiivin 8 artiklan 1 kohdan sääntelemän tilanteen osalta tekijänoikeuslain 25 f §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti. Uuden momentin mukaisessa suoran siirron tilanteessa tulee erityisesti huomioida, että vaikka kaksi toimijaa osallistuu televisiolähetyksen yleisölle välittämiseen, kyseessä on vain yksi teoksen saataville saattaminen, yksi tekijänoikeudellisesti relevantti teko. Normaalisti televisioyhtiö hankkii oikeudenhaltijoilta kaikki yleisön saataville saattamiseen tarvittavat oikeudet, joten tätä varten ei tarvita uutta kollektiivista lupaa.

Vaikka oikeudenhaltijoilta on saatava lupa niin lähettäjäyrittäjän kuin jakelijankin toimiin ja yritykset voisivat hankkia oikeudet vain omalta osaltaan, ne voivat myös hankkia kaikki tarvittavat oikeudet myös toisen yrityksen osalta. Sääntely ei edellytä, että sekä lähettäjäyrittäjä että jakelija osallistuisivat aina molemmat neuvotteluihin. Koska yritykset ovat jaetun vastuun sijaan tekijänoikeudellisessa vastuussa oikeudenhaltijoille ainoastaan omista osuuksistaan yhdessä yleisön saataviin saattamisen kokonaisuudessa, suoran siirron mallin ei tule johtaa kaksinkertaisiin korvauksiin oikeudenhaltijoille. Vaikka oikeuksista olisikin neuvottelemassa useampi kuin yksi osapuoli, ei se ole peruste korvaustason nousuun markkinoilla. Kokonaiskorvaus suoran siirron tilanteessa ei siis voi olla

suurempi kuin esimerkiksi alkuperäiseltä lähettäjältä perittävä korvaus vastaavanlaisesta sisällöstä tai palvelusta.

Verkkolähetydirektiivin 8 artiklan 2 kohdan osalta tulee ehdotetun mukaisesti hyödyntää direktiivin jäsenvaltioille jättämää liikkumavaraa: kohtaa ei tule sisällyttää tekijänoikeuslakiin, koska kollektiiviselle lisensioinnille ei artiklan kohdan tarkoittamassa tilanteessa ole tarvetta. Jos jokin suomalainen lähetystoimintaa harjoittava organisaatio haluaisi järjestää oman lähetystoimintansa kohdassa tarkoitetulla tavalla, tulisi sen sopia asiasta yhden tai useamman jakelijan kanssa. Tällöin kummankin osapuolen intressinä on varmistaa, että tarvittavat oikeudet on hankittu. Osapuolten ollessa liikesuhteessa keskenään oikeuksien hankkiminen on Suomessa vakiintuneen kauppatavan mukaisesti mahdollista lähettäjäyrityksen kautta.

FiCom ehdottaa myös ns. simulcast-tilanteiden sisällyttämistä 25 f §:ään teknologianeutraalisti muuttamalla pykälän 4 momenttia. Verkkoteknologioiden moninaistuesssa lähetysverkot vaihtelevat eikä televisiolähetyksen lähettäminen maanpäällisessä verkossa ole enää nykyisin kaikissa tilanteissa käytössä. Säännöksen tulee kuitenkin kohdella tasapuolisesti ja kilpailuneutraalisti kaikkia riippumatta siitä, mitä verkkoteknologioita lähettämiseen käytetään.

FiCom ehdottaa seuraavaa, esitysluonnoksen, voimassa olevan lakitekstin sekä oman ehdotuksensa säännökset yhdistävää muotoilua tekijänoikeuslain 25 f §:ksi momenttien 1–5 osalta:

"Siltä osin kuin tekijä ei ole luovuttanut suoraan oikeutta lähettäjäyritykselle, lähettäjäyritys saa lähettää teoksen tai saattaa teoksen verkossa tarjottavassa radio- tai televisiolähetyksen oheispalvelussa yleisön saataville sopimuslisenssin nojalla siten kuin 26 §:ssä säädetään. Mitä tässä momentissa säädetään, ei kuitenkaan koske näytelmäteosta, elokuvateosta eikä muutakaan teosta, jos tekijä on kieltänyt teoksen lähettämisen tai yleisön saataville saattamisen verkossa tarjottavassa radio- tai televisiolähetyksen oheispalvelussa.

Jos lähettäjäyrityksellä on oikeus lähettää teos, yritys saa valmistaa teoksesta kappaleen käytettäväksi omissa lähetyksissään enintään neljä kertaa yhden vuoden aikana.

Teoksen käyttämiseksi 2 momentissa säädettyä useammin tai vuotta pidemmän ajan lähettäjäyritys saa valmistaa tai valmistuttaa teoksesta kappaleen sopimuslisenssin nojalla siten kuin 26 §:ssä säädetään.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös kahdessa tai useammassa verkossa tapahtuvaan lähetykseen, jos lähetyksessä tapahtuu samanaikaisesti kaikissa lähetyksiverkoissa.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös silloin, kun lähettäjäyritys teosta itse lähettämättä siirtää ohjelmasignaalin jakelijayritykselle, joka saattaa teoksen yleisön saataviin omaan lukuunsa. Myönnettävän luvan tulee kattaa sekä lähettäjäyrityksen että jakelijan toimet."

7.2. Radio- ja televisio-ohjelmien edelleenlähettäminen

Tekijänoikeuslain 25 h §:ssä säädetään radio- ja televisiolähetysten samanaikaisesta ja muuttamattomasta edelleenlähettämisestä. Säännöksillä virtaviivaistetaan lisensointimarkkinoiden toimintaa tilanteessa, jossa oikeuksien hankkiminen voisi muuten olla haastavaa. Ehdotetuilla säännöksillä pantaisiin täytäntöön verkkolähetysdirektiivin säännökset ja selkeytettäisiin edelleenlähettämistä koskevia säännöksiä. Lisäksi ehdotetaan, että myös lähettäjäyritysten verkko-oheispalveluiden edelleen lähettäminen olisi mahdollista hankkimalla tarvittavat oikeudet yhteishallinnointiorganisaatiolta sekä edellyttäen, että myös lähettäjäyrityksen suostumus on saatu. Taustalla on se, että verkko-oheispalveluihin usein estetään pääsy asettamalla teknisiä esteitä, ns. maarajoituksia. Esimerkiksi Ruotsin SVT:n kanavien edelleenlähettämiseen on mahdollista hankkia oikeuksia keskitetysti, mutta tämä ei ole koskenut SVT:n verkko-oheispalveluita. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun? Voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia vastauksenne yhteydessä.

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Tiettyjen satelliitin välityksellä tapahtuvaan yleisradiointiin ja kaapeleitse tapahtuvaan edelleenlähettämiseen sovellettavien tekijänoikeutta sekä lähioikeuksia koskevien sääntöjen yhteensovittamisesta annetussa neuvoston direktiivin 93/83/ETY (satelliitti- ja kaapelidirektiivi) 10 artiklassa säädetään, että ”jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, ettei [oikeuksien pakollista kollektiivista hallinnointia koskevaa] 9 artiklaa sovelleta yleisradio-organisaation käyttämiin oikeuksiin sen omien lähetysten osalta, riippumatta siitä kuuluvatko kyseiset oikeudet tälle vai ovatko muut tekijänoikeuksien ja/tai lähioikeuksien haltijat siirtäneet ne tälle”.

Vastaavasti lausuttavana olevassa ehdotuksessa kansallisesti täytäntöön pantavan verkkolähetysdirektiivin 5 artiklan 1 kohdassa säädetään, että ”jäsenvaltioiden on varmistettava, että 4 artiklaa ei sovelleta lähetystoimintaa harjoittavien organisaatioiden omia lähetyksiä koskeviin edelleenlähetysoikeuksiin siitä riippumatta, ovatko kyseiset oikeudet niiden omia vai ovatko oikeudenhaltijat siirtäneet kyseiset oikeudet niille”. Verkkolähetysdirektiivin johdantokappaleessa 17 artiklassa säädettyä vielä tarkennetaan siten, että ”lähetystoimintaa harjoittavien organisaatioiden oikeuksiin omiin lähetyksiinsä, oikeudet ohjelmien sisältöön mukaan lukien, ei olisi sovellettava edelleenlähetysoikeuksiin sovellettavien oikeuksien pakollista kollektiivista hallinnointia. Edelleenlähetyspalvelujen tarjoajilla ja lähetystoimintaa harjoittavilla organisaatioilla on yleensä pysyvä liikesuhde, joten edelleenlähetyspalvelujen tarjoavat tietävät, mistä lähetystoimintaa harjoittavasta organisaatiosta on kyse. Näiden tarjoajien on siten verrattain helppoa selvittää oikeudet lähetystoimintaa harjoittavan organisaation kanssa. Hankkiessaan tarvittavat lisenssit lähetystoimintaa harjoittavilta organisaatioilta edelleenlähetyspalvelujen tarjoajat pääsevät näin ollen vähemmällä kuin hankkiessaan lisenssejä televisio- ja radio-ohjelmien edelleenlähettämiensä teosten ja muun suojatun aineiston oikeudenhaltijoilta. Lisensointiprosessia ei siksi ole tarpeen yksinkertaistaa lähetystoimintaa harjoittavien organisaatioiden hallussa olevien oikeuksien osalta. On kuitenkin tarpeen varmistaa, että lähetystoimintaa harjoittavien organisaatioiden ja edelleenlähetyspalvelujen tarjoajien väliset neuvottelut tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien edelleenlähetysoikeuksien lisensoinnista käydään aina vilpittömässä mielessä. Direktiivissä 2014/26/EU on vahvistettu vastaavat säännöt, joita sovelletaan yhteishallinnointiorganisaatioihin.”

Esityksessä ehdotetaan poistettavaksi voimassa olevan tekijänoikeuslain 25 h §:n 2 momentti ”Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta muusta Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta peräisin olevaan lähetykseen sisältyvän teoksen edelleen lähettämiseen kaapeleitse, jos sen tekijä on luovuttanut oikeuden sen edelleen lähettämiseen kaapeleitse sille lähettäjäyryykselle, jonka lähetystä edelleenlähettäminen koskee”, ja korvattavaksi se ainoastaan lisäyksellä ”Lähettäjäyryitys ei saa kieltää lähetyksen edelleen lähettämistä ilman perusteltua syytä tai asettaa sille kohtuuttomia ehtoja”. Ehdotettu muotoilu on satelliitti- ja kaapelidirektiivin 10 artiklan sekä verkkolähetykdirektiivin 5 artiklan 1 kohdan vastainen ja johtaisi tulkintaepäselvyyksiin sekä tilanteeseen, jossa Suomi voisi joutua seuraamusmenettelyyn direktiivien vastaisen lainsäädännön vuoksi.

Nykyisin lähettäjäyhtiö voi hankkia oikeudenhaltijoilta oikeudet edelleenlähetykseen ja alilisensioida ne jakelijayhtiölle. Yli 80 % TV-kanavien jakelun oikeuksista perustuukin tällaiseen suoraan sopimiseen markkinatoimijoiden välillä ja esimerkiksi Kilpailu- ja kuluttajavirasto on jo tekijänoikeuslain 25 i ja 47 §:n muuttamisen yhteydessä antamassaan lausunnossa todennut, ettei suoraa sopimista pitäisi markkinoiden näkökulmasta turhaan rajoittaa (HE 305/2014 vp s. 9). Pääsääntöisen suoran sopimisen lisäksi tekijänoikeusjärjestö Kopiosto ry lisensioi edelleenlähetysoikeudet alle 30 ulkomaiseen TV-kanavaan.

Verkkolähetykdirektiivin johdantokappaleen 17 mukaan lähetystoimintaa harjoittavien organisaatioiden oikeuksiin omiin lähetyksiinsä, mukaan lukien oikeudet ohjelmien sisältöön, ei olisi sovellettava edelleenlähetyksiin sovellettavien oikeuksien pakollista kollektiivista hallinnointia. Nyt ehdotettu muutos ei täytä verkkolähetykdirektiivin 5 artiklan 1 kohdan velvoitetta, joten poistettu tekijänoikeuslain 25 h § 2 momentin kirjaus tulee palauttaa muutettuna siten, että säännös soveltuu ulkomaisten lähetysten lisäksi myös kotimaisten lähetysten edelleenlähettämiseen. Markkinoiden toimivuuden kannalta on erittäin tärkeää, että suora sopiminen on jatkossakin mahdollista myös edelleenlähettämisoikeuden osalta ilman kollektiivista hallinnointia.

Pykälän toisen momentin satelliitti- ja kaapeli- sekä verkkolähetykdirektiivien vastaisen muotoilun lisäksi ehdotettu, Tanskan tekijänoikeuslain 35 § 5 momentin kaltainen muutos pykälän 1 momenttiin ja edelleen lähettämisen toteuttaminen ns. peilisivuston avulla on virheellinen ja epäselvä konstruktio. Edelleenlähettämiseen ei ole aiemmin yhdistetty Tanskan mallin kaltaista ajasta ja paikasta riippumatonta yleisön saataville saattamista, joten edelleenlähettämisen käsitteen laajentaminen yleisön saataville saattamiseen olisi virheellistä. Oheispalveluja koskeva ehdotettu muutos ei saa johtaa tilanteisiin, joissa tekijänoikeudellisesti merkityksettömän teknisen toiminnan voitaisiin jatkossa väittää olevan edelleenlähettämistä. Esitysluonnoksen virheelliset viittaukset Yle Areena -palveluun tulee korjata mahdollisten väärinkäsitysten välttämiseksi.

Verkkolähetykdirektiivin 2 artiklan mukaan edelleenlähetyksellä tarkoitetaan alkuperäisen televisio- tai radiolähetyksen samanaikaista, muuttamatonta ja lyhentämätöntä yleisön vastaanotettavaksi tarkoitettua edelleenlähetystä. Edelleenlähetystä ei ole televisio- ja radio-ohjelmien tarjoaminen yleisölle ajasta ja paikasta riippumattomasti määrätyn ajan sen jälkeen, kun lähetystoimintaa harjoittava organisaatio on ne yleisön saataville saattanut. SVT Play -palvelu sisältää runsaasti

televisio- ja radio-ohjelmia, jotka ovat yleisön saatavilla määrätyn ajan sen jälkeen, kun lähetystoimintaa harjoittava organisaatio on ne yleisön saataville saattanut. Lisäksi osan sisällöstä pystyy nykyään katsomaan SVT Playn verkkosivuilta ilman maarajoituksia. Näin ollen edelleenlähettämisen käsitettä ei tule laventaa eikä käyttää SVT Play -tyyppisten on demand -palveluiden lisensoinnin mahdollistamiseksi.

Se, että loppukäyttäjä katsoo esimerkiksi Suomessa saatavilla olevan Yle Areenan sisältöjä Smart TV:ssä, digiboksissa tai muussa laitteessa tarjolla olevan sovelluksen kautta, ei ole edelleenlähettämistä, vaan kyse on erilaisista teknisistä tavoista saattaa Yleisradion toimesta ja vastuulla oleva Yle Areena yleisön saataville siten, että siinä hyödynnetään alkuperäisen palvelun oikeuksia ja toimitaan niiden asettamissa rajoissa. Teknisellä tavalla, jolla palvelu tarjotaan uudelle yleisölle, ei tulisi olla merkitystä.

Toisin kuin perusteluissa virheellisesti esitetään, SVT Play -palvelun tarjoaminen suomalaisille katsojille ei rinnastu kotimaisen Yle Areena -palvelun tarjoamiseen suomalaisille. Kotimainen verkko-oheispalvelu, kuten Yle Areena, on jo entuudestaan tarjolla Suomessa, jolloin kyse ei ole uudesta markkinasta eikä sille oheispalveluna tule uutta yleisöä. Tällöin toimitaan niillä olemassa olevilla oikeuksilla, jotka lähettäjäyhtiö, Yle Areenan tapauksessa Yleisradio, on Suomeen hankkinut.

Vertaus Yle Areenaan tulee poistaa uuden säännöksen perusteluista ja viitata siltä osin ainoastaan SVT Play-palveluun. Kuten esitysluonnoksen perusteluissa todetaan, vaikutukset tulisi rajoittaa vain Suomessa tapahtuvaan ulkomaisen verkko-oheispalvelun tarjoamiseen uudelle yleisölle Suomessa. Perusteluissa tulee myös nimenomaisesti todeta, etteivät nämä säännökset sovellu Yle Areenaan tai muuhunkaan sellaiseen verkko-oheispalveluun, johon on jo hankittu oikeudet Suomessa olevalle yleisölle. Perusteluihin tulee kirjata, että kysymys ei ole edelleenlähettämisestä, vaan verkko-oheispalvelun tarjoamisesta uudelle yleisölle maarajoitusten ulkopuolella. Ahvenanmaan erityisratkaisun ei tule johtaa minkäänlaisiin epäselvyyksiin tai jakelijaa kohtaan esitettäviin tekijänoikeudellisiin vaatimuksiin esimerkiksi tilanteessa, jossa asiakas katselee Suomessa saatavilla olevaa sisältöä esimerkiksi jakelijan tai laitevalmistajan asiakkaalleen myymässä tai vuokraamassa laitteessa tarjolla olevan sovelluksen kautta.

Ehdotettu uusi verkko-oheispalvelun yleisölle saataville saattamista koskeva säännös tulee siirtää tekijänoikeuslain 25 f §:ään muuttamalla 1 momenttia edellä ehdotetulla tavalla tai ottamalla pykälään esimerkiksi seuraavanlainen uusi 6 momentti:

"Mikäli lähettäjäyhtiö ei ole hankkinut oikeudenhaltijoilta oikeuksia maantieteellisiä aluerajoituksia sisältävän radio- ja televisio-ohjelmien verkossa tarjottavan oheispalvelun saattamiseen yleisön saataville aluerajoitusten ulkopuolella, voi aluerajoitusten ulkopuolella toimiva verkkopalvelun tarjoaja hankkia lähettäjäyhtiön suostumuksella, siten kuin 26 §:ssä säädetään, luvan saattaa lähettäjäyhtiön radio- ja televisio-ohjelmien verkossa tarjottava oheispalvelu sitä muuttamatta tarjolle omaan verkkopalveluunsa aluerajoitusten ulkopuolella."

Vaihtoehtoisesti radio- ja televisiolähetyksen verkko-oheispalvelun saattaminen yleisön saataville tulisi sisällyttää kokonaan uudeksi pykäläksi. Samalla esitysluonnoksessa ehdotetusta 25 h § muotoilusta tulee poistaa viittaukset verkossa tarjottavaan oheispalveluun.

FiCom ehdottaa seuraavaa, esitysluonnoksen, voimassa olevan lakitekstin sekä oman ehdotuksensa säännökset yhdistävää muotoilua tekijänoikeuslain 25 h §:ksi:

"Radio- tai televisiolähetykseen sisältyvän teoksen saa lähetystä muuttamatta sopimuslisenssin nojalla, siten kuin 26 §:ssä säädetään, lähettää edelleen yleisön vastaanotettavaksi samanaikaisesti alkuperäisen lähetyksen kanssa.

Lähettäjäryitys ei saa kieltää lähetyksen edelleen lähettämistä ilman perusteltua syytä tai asettaa sille kohtuuttomia ehtoja.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta teoksen edelleen lähettämiseen, jos sen tekijä on luovuttanut oikeuden sen edelleen lähettämiseen sille lähettäjäryitykselle, jonka lähetystä edelleenlähettäminen koskee.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua edelleen lähettämistä koskevat luvat on myönnettävä samanaikaisesti."

8.1. Tekijän korvausoikeus ja korvausten kohtuullistaminen

Esitys sisältää muutoksia tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden aseman parantamiseksi hyödyntämissopimuksissa. DSM-direktiivin 18 artiklassa säädetään yleisestä periaatteesta, jonka mukaan tekijä tai esittävä taiteilija on oikeutettu asianmukaiseen korvaukseen teosten kaupallisesta hyödyntämisestä, ja 20 artiklassa korvausta koskevan sopimusehdon sovittelusta muuttuneista olosuhteista johtuen. Voimassa olevan tekijänoikeuslain 29 §:ssä säädetään (direktiiviä laajemmin) kohtuuttoman sopimusehdon sovittelusta, ja pykälän perusteella on mahdollista kohtuullistaa niin alun perin kohtuutonta sopimusehtoa kuin reagoida muuttuneista olosuhteista johtuvaan kohtuullistamistarpeeseen. Näin ollen ehdotetaan vain huomioon otettavien kriteerien laajentamista vastaamaan paremmin direktiivissä lueteltuja arviointikriteerejä. Mikä on kantaanne ehdotettuun ratkaisuun? Voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia vastauksenne yhteydessä.

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Kuten esitysluonnoksessakin todetaan, kaupallisten yritysten ja yksityisten elinkeinon harjoittajien väliset kollektiiviset sopimukset, esimerkiksi palkkiota määrittävät puitesopimukset, voivat lähtökohtaisesti olla kilpailuoikeuden vastaisia. Korvausten määrän tulisi määräytyä ensisijaisesti vapailla markkinoilla, eikä esimerkiksi osapuolia sitovan mekanismin kautta sillä tavoin, että hinnanmuodostus vapailla markkinoilla estyy.

Voimassa olevan tekijänoikeuslain 29 §:ssä säädetään direktiiviä laajemmin kohtuuttoman sopimusehdon sovittelusta, ja pykälän perusteella on mahdollista sekä kohtuullistaa alun perin kohtuutonta sopimusehtoa että reagoida muuttuneista olosuhteista johtuvaan kohtuullistamistarpeeseen. Voimassa oleva 29 § menee jopa direktiiviä pidemmälle, koska myös muita kuin korvausta koskevia sopimusehtoja voidaan kohtuullistaa. Näin ollen DSM-direktiivin 18 ja 20 artiklat tulee panna täytäntöön ehdotetulla tavalla tekijänoikeuslain 29 §:ää muokkaamalla.

Muutosehdotusten osalta FiCom yhtyy tekijänoikeuksien käyttäjien neuvottelukunnan antamaan lausuntoon.

8.2. Tekijän oikeus selvitykseen teosten kaupallisesta hyödyntämisestä

Ehdotetun tekijänoikeuslain 30 §:n tarkoituksena on turvata tekijälle mahdollisuus saada tietoa teoksen kaupallisesta hyödyntämisestä. Kysymys on uudesta, pakottavasta säännöksestä. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun? Voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia vastauksenne yhteydessä.

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Direktiivi jättää jäsenvaltioille liikkumavaraa siten, että raportoinnista aiheutuva hallinnollinen taakka sekä tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden panostus teokseen voidaan ottaa huomioon. Lausunnolla olevassa esitysluonnoksessa kannatettavasti käytetään kansallista liikkumavaraa hyödyksi ja DSM-direktiivin 20 artikla ehdotetaan pantavaksi täytäntöön yleislausekkeena, jonka soveltamisessa on mahdollista ottaa huomioon kunkin alan erityispiirteet. On myös tärkeää, että liikesalaisuuksista on oma erillinen säännöksensä.

Muutosehdotusten osalta FiCom yhtyy tekijänoikeuksien käyttäjien neuvottelukunnan antamaan lausuntoon.

8.3. Tekijän oikeus perua oikeudenluovutus

Ehdotetussa 31 §:ssä säädettäisiin tekijän oikeudesta perua oikeudenluovutus, mikäli teosta ei ole hyödynnetty laissa säädetyssä ajassa. Kysymys on pakottavasta säännöksestä, mistä johtuen nykyiset tahdonvaltaiset, teostyyppikohtaiset säännökset poistettaisiin tekijänoikeuslaista. Ainoana poikkeuksena olisivat elokuvateoksia koskevat säännökset, jotka säilyisivät ennallaan, mutta muuttuisivat pakottaviksi. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun? Voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia vastauksenne yhteydessä.

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

FiCom yhtyy tekijänoikeuksien käyttäjien neuvottelukunnan antamaan lausuntoon.

8.4. Kustannussopimuksia koskevasta erityissäätelystä

Ehdotetussa 35 – 37 §:ssä säädettäisiin kustannussopimuksista. Säännöksiä on muutettu tavoitteena modernisoida voimassa olevia kustannussopimuksiin liittyviä säännöksiä. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

8.5. Tekijän oikeus rinnakkaistallentaa tieteellinen artikkeli

Ehdotetussa 38 §:ssä säädettäisiin tekijän oikeudesta rinnakkaistallentaa tieteellinen artikkeli. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

8.6. Esittävän taiteilijan yksinoikeuden laajentaminen

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tekijänoikeuslain 45 §:ää siten, että kuvatallenteelle tallennetun esityksen tekijänoikeudellinen suoja laajenisi vastaamaan lähtökohtaisesti äänitallenteelle tallennetun esityksen oikeuksia. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

FiCom yhtyy tekijänoikeuksien käyttäjien neuvottelukunnan antamaan lausuntoon.

8.7. Tekijänoikeuksista vapaista (public domain) teoksista otetut valokuvat (TekL 49 a §, DSM-direktiivin 14 artikla)

Valokuvaajan lähioikeutta ehdotetaan kavennettavaksi siten, että valokuva teoksesta, jonka suoja-aika on päättynyt, ei tulisi valokuvaajan lähioikeussuojan piiriin. Tavoitteena on varmistaa, että toisella suojamuodolla ei voida estää tekijänoikeudesta vapaiden (public domain) teosten käyttämistä. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

9.1. "Lyhyet otteet"

DSM-direktiivin 15 artiklan mukaisesta lehtikustantajan lähioikeudesta säädettäisiin tekijänoikeuslain 50 §:ssä. Uudella lähioikeudella suojattaisiin lehtikustantajan oikeutta määrätä lehtijulkaisun saattamisesta yleisön saataviin tietoverkoissa tietoyhteiskuntapalvelun tarjoajan toimesta. Direktiivissä suojan kohde jää jokseenkin avoimeksi, ja suojan kohde on rekonstruoitu siten, että se mahdollisimman hyvin kattaisi

sellaiset käyttömuodot (käyttö uutisseuranta- ja uutiskoostepalveluissa), joita direktiivissä on tavoiteltu. Eräänä haasteena on kysymys siitä, miten tulisi suhtautua direktiivin säännökseen, jonka mukaan suojan piiriin eivät kuulu ”erittäin lyhyet otteet tai yksittäiset sanat”. Direktiivissä ei määritellä tarkkaa rajaa sille, minkälaiset otteet ovat sallittuja, eikä sellaista aseteta myöskään 50 §:ssä. Sen sijaan säännöksessä lähtökohtana on, että myös epäolennaisten otteiden toistuva käyttö voi loukata tekijänoikeutta, ja sen perusteella on ehdotettu sanamuotoa, joka vastaa nykyistä tietokantasuojaa (tietokantadirektiivissä on vastaavanlainen konstruktio, eli myös tietokannan epäolennaisten osien toistuva käyttö voi kuulua yksinoikeuden piiriin). Valmistelun aikana työpajoissa toivottiin, että ainakin otsikko olisi laissa säädetty ”vapaaksi”. Jos pidätte tarpeellisena, että laissa säädetään tietty sana- tai merkkimäärä, jonka käyttö olisi aina sallittua, niin minkä pituinen sana- tai merkkimäärän tulisi olla? Miten vastaavasti määriteltäisiin muiden suojan kohteiden (esim. valokuva tai audiovisuaalinen aineisto) osalta sallitun käytön määrä?

Tekijänoikeuslain 50 §:ään tulee sisällyttää DSM-direktiivin 15 artiklan mukainen poikkeus hyvin lyhyiden otteiden käytöstä. Muuten Suomen tekijänoikeuslaki olisi direktiivin erityissäännösten vastainen, mistä aiheutuisi merkittävää oikeudellista epävarmuutta tietoyhteiskunnan palveluille sekä mahdollisia rajoitteita kansalaisten tiedonsaannille.

Tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoajien toteuttama lehtijulkaisujen koostaminen vastaa usein niiden käyttäjien kyselyyn eikä pelkkä otsikko vastauksena usein riitä antamaan käyttäjälle hyödyllistä tietoa julkaisun tai artikkelin merkityksestä sekä kontekstia, miksi artikkeli tulee vastauksena hänen kyselynsä. Otsikot ovat tärkeitä viitattaessa julkaisuun ja sisältöön, eikä niitä tule laskea mukaan ”erittäin lyhyeen otteeseen” - etenkin klikattavia otsikoita, koska lehtikustantajille myönnettäviä oikeuksia ei direktiivin mukaan saa laajentaa koskemaan hyperlinkittämistä. Jos uutiskoosteiden käyttäjät eivät saa riittävää tietoa artikkelista, he eivät todennäköisesti seuraa linkkiä, mikä vähentää uutisjulkaisijoidenkin liikennettä.

Laissa tulee säätää merkkimäärä, jonka käyttö olisi aina sallittua. Merkeissä säädetty raja on sanojen määrää neutraalimpi sekä vähemmän herkkä tuottamaan erilaisia tuloksia kirjoittajan tyylin tai käytetyn kielen mukaan. Alle 200 merkin pituisten otteiden käytön tulisi aina olla sallittua, kuten Liettuan ja Bulgarian luonnoksissa.

9.2. Lehden toisintaminen toisessa sanoma- tai aikakauslehdessä (voimassa oleva TekL 23 §)

Valmistelussa on arvioitu, että voimassa olevan TekL 23 §:n säilyttäminen ei ole mahdollista, sillä siinä on olennaisesti kysymys sanoma- tai aikakauslehden kilpailijan (toisen sanoma- tai aikakauslehden taholta, joka on samalla myös tietoyhteiskunnan palvelu) oikeudesta toisintaa sanoma- tai aikakauslehdessä julkaistu artikkeli, joka lienee lähtökohtaisesti laajempi kuin ”erittäin lyhyt ote tai yksittäiset sanat”. Yhdyttekö tähän arvioon? Jos ette, millä perusteella tulisi katsoa, että kilpaileva sanoma- tai aikakauslehti ei käytä hyväkseen sanoma- tai aikakauslehden tekemiä investointeja sisällöntuotantoon, jonka johdosta uutisartikkelin toisintaminen olisi sallittua suoraan lain nojalla, kun sen sijaan vastaavan pituisen otteen käyttäminen esimerkiksi uutiskooste- tai uutisseurantapalvelussa olisi kiellettyä?

Bernin yleissopimuksen 9 artiklan 3 kohdan mukaan yleissopimuksen mukainen tekijänoikeussuoja ei käsitä päivän uutisia eikä sekalaisia tietoja, jotka ovat laadultaan tavanomaisia sanomalehtitiedotuksia. Vastaavasti DSM-direktiivin johdantokappaleen 57 mukaan lehtijulkaisujen

kustantajille myönnettäviä oikeuksia ei saisi laajentaa koskemaan pelkkiä lehtijulkaisuissa selostettavia tosiasioita.

Mainittu tekijänoikeuden rajoitus tulee saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä, koska se mahdollistaa tiedon vapaan liikkuvuuden. Ketään ei tule kieltää jakamasta, keskustelemasta tai raportoimasta edelleen tosiasioista eikä lehtikustantajien lähioikeutta voida tulkita tai soveltaa vastoin Bernin yleissopimusta.

9.3. Internetin hakupalvelut

Direktiivin 15 artiklassa tai sen esitöissä ei ole mainintaa siitä, että sanoma- ja aikakauslehden lähioikeudella olisi vaikutusta internetin hakupalveluihin (esim. Google hakupalvelu, Bing, Ecosia ym). Lähtökohtaisesti voidaan katsoa, että direktiivillä ei ole tarkoitettu olevan vaikutusta hakupalveluiden toimintaan ja että direktiivissä olevaa viittausta siihen, että linkittäminen ei kuulu yksinoikeuden piiriin, voidaan tulkita samansuuntaisesti. Toisaalta direktiivissä ei nimenomaisesti myöskään suljeta pois tämänkaltaisia tietoyhteiskuntapalveluiden tarjoajia yksinoikeuden soveltamisalasta. Onko sanoma- tai aikakauslehden lähioikeussuojan yhteydessä tarpeen ottaa kantaa hakupalveluiden toimintaan? Jos on, miten asiaan tulisi ottaa kantaa esityksessä?

-

9.4. Tekijöiden osuus lehtikustantajan saamista korvauksista

Ehdotuksen (ja DSM-direktiivin) mukaan tekijällä on oikeus asianmukaiseen osuuteen lehtikustantajan saamista korvauksesta. Tulisiko tekijöiden osuutta määritellä tarkemmin laissa? Jos katsotte, että tekijöiden osuus korvauksesta tulee määritellä, tulisiko sen olla prosenttiosuus vai jotain muuta? Minkä suuruinen osuus?

-

9.5. Tarve sopimuslisenssisäännökselle tekijöiden korvausosuuden hoitamiseksi

Sanoma- ja aikakauslehdet sisältävät suuren määrän eri aineistoja. Jotta lehtikustantajat välttyisivät neuvottelemasta kunkin tekijänoikeuden haltijan kanssa erikseen asianmukaisista korvauksista, voi olla molemmille osapuolille helpompaa, että asia hoidettaisiin sopimuslisenssisäännöksellä joka mahdollistaisi sen, että lehtikustantaja voisi neuvotella yhteishallinnointiorganisaation kanssa keskitetysti korvausosuudesta ja korvaukset tilitettäisiin organisaation kautta tekijänoikeuden haltijoille. Pitäisikö lakiehdotukseen lisätä asiaa koskeva sopimuslisenssisäännös? Voitte halutessanne perustella kantaanne lyhyesti vastauksenne yhteydessä.

-

Jos yllä oleva vastauskenttä loppui kesken, voitte jatkaa tässä.

-

9.6. Sanoma- tai aikakauslehden lähioikeussuoja - arvio ehdotetusta TekL 50 §:stä kokonaisuudessaan

Arvioikaa nyt ratkaisua kokonaisuudessaan. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja tai muutosehdotuksia

-

10.1. Onko ratkaisussa riittävästi huomioitu eri perusoikeuksien välistä tasapainoa?

Verkkosisällönjakopalvelun tarjoajien vastuusta säädettäisiin tekijänoikeuslain uudessa 6 a luvussa. Sen mukaan verkkosisällönjakopalvelun tarjoaja olisi vastuussa tekijänoikeuden loukkauksesta, joka aiheutuu siitä, että sisällön tuottaja (direktiivissä käytetään ilmaisua ”käyttäjä”) on tallentanut palveluun aineistoa, joka loukkaa tekijänoikeutta. Palvelun tarjoaja ei kuitenkaan olisi vastuussa tekijänoikeuden loukkauksesta, jos palvelun tarjoaja on ryhtynyt asianmukaisiin ja oikeasuhtaisiin toimenpiteisiin luvan hankkimiseksi tekijältä tai estänyt tekijän tai tämän puolesta toimivan pyynnöstä pääsyn tekijänoikeutta loukkaavaan aineistoon. Direktiivin mukaisilla säännöksillä vahvistetaan tekijänoikeuden toimeenpanoa verkkosisällönjakopalveluissa ja tekijän mahdollisuutta määrätä teoksestaan. Direktiivin vaatimusten mukaisesti säädettäisiin siitä, miten tulisi välttää sitä, että estetään pääsy tekijänoikeutta loukkaamattomaan aineistoon, sekä keinoista, joilla direktiivin vaatimusten mukaisesti parannetaan sisällön tuottajien oikeusturvaa. Direktiivin sääntely on hyvin perusoikeusherkkää ja direktiivin toimeenpanossa on otettava huomioon tekijöiden omistusoikeus, palvelun tarjoajien elinkeinovapaus ja sisällön tuottajien sananvapaus. Direktiivin toimeenpanossa on pyritty perusoikeusmyönteiseen ja eri perusoikeuksien välistä tasapainoa huomioivaan täytäntöönpanoon. Onko tässä tavoitteessa onnistuttu yleisellä tasolla? Ellei, millä perusteella katsotte, että ehdotettu sääntely on perusoikeuksien vastainen?

Kyllä

Tässä voitte perustella tarkemmin. Perustelkaa mielellään viittaamalla siihen perustuslakivaliokunnan, EU-tuomioistuimen tai Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisuun, johon tukeudutte. Kertokaa myös, miten esitystä tulee mielestänne korjata, ja perustelkaa muutosehdotukset perusoikeuksien toteutumisen kannalta.

Direktiivin 17 artiklalla ei muuteta yleisön saataviin saattamisen käsitettä, joten säännöksellä ei ole vaikutusta tekijänoikeuslain 2 §:ssä säädettyihin oikeuksiin. On tärkeää huomata, ettei DSM-direktiivissä oteta kantaa siihen, voiko verkkosisällönjakopalvelu vedota vastuuvapauteen muun kuin tekijänoikeutta loukkaavan aineiston ollessa kyseessä eikä siihen, voivatko muut kuin verkkosisällönjakopalvelut vedota vastuuvapauteen tekijänoikeusrikkomusten tai muun lainvastaisen sisällön osalta.

Julkisasiamiehen asiassa C-401/19 antamassa ratkaisuehdotuksessa 17 artiklan perusoikeuskirjan mukaisuudesta todetaan EU-tuomioistuimen Glawichnig-Piesczek-asiassa (C-18/18) tekemän ratkaisun tavoin, että palveluntarjoajalle ei voida asettaa velvoitetta arvioida aineiston lainmukaisuutta eli sitä, loukkaako aineisto tekijänoikeutta. Näin ollen esitysluonnokseen valittu ratkaisu, jossa oikeudellinen arvio tulee oikeudenhaltijan tehtäväksi, on oikea.

10.2. Sananvapautta koskevien tekijänoikeuden rajoitusten vahvistaminen (uusi TekL 23 §)

Ehdotetussa uudessa 23 §:ssä säädettäisiin oikeudesta käyttää teosta toisessa teoksessa, eli tarkemmin sanottuna mahdollisuudesta käyttää teosta karikatyyrissä, parodiassa ja pastississa sekä teoksen satunnaisesta sisällyttämisestä toiseen teokseen. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun? Voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia vastauksenne yhteydessä.

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

10.3. Pykäläkohtaiset huomiot uudesta 6a luvusta

a. TekL 55 a §:ssä säädettäisiin verkkosisällönjakopalvelun tarjoajan vastuusta. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Kannatamme muutettuna

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

Vastuuvapautta tietojen tallennuspalveluissa koskevaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 184 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan verkkosisällönjakopalvelun tarjoajan vastuuseen sisällön tuottajan palveluun tallentamasta tekijänoikeutta loukkaavasta aineistosta sovellettaisiin, mitä tekijänoikeuslain 55 a—55 n §:ssä säädetään. Lain 184 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä säädetään tallennuspalveluiden tarjoamisesta ja erityisesti tekijänoikeutta loukkaavan saannin estämisestä tallennuspalveluissa (189 § ja 191–193 §). Esitysluonnoksen mukaan kyseisten pykälien säännöksiä sovellettaisiin jatkossakin sellaisiin tallennuspalveluihin, jotka eivät ole verkkosisällönjakopalveluita. Vastaavasti verkkosisällönjakopalvelun vastuuseen sisällön tuottajan palveluun tallentamasta aineistosta sovellettaisiin tekijänoikeuslain 55 a—55 n § säännöksiä ja niiden vastuuseen muusta laittomasta aineistosta kuin tekijänoikeutta loukkaavasta aineistosta sovellettaisiin jatkossakin sähköisen viestinnän palveluista annetun lain tallennuspalveluita koskevia säännöksiä.

FiCom ehdottaa verkkosisällönjakopalvelun tarjoajien vastuusta sisällön tuottajan palveluun tallentamasta tekijänoikeutta loukkaavasta aineistosta ehdotettua muotoilua lisättäväksi olemassa olevan, vastuuvapautta tietojen tallennuspalveluissa koskevan 184 § 3 momentin sijaan selkeyden vuoksi kokonaan uudeksi, vain verkkosisällönjakopalvelua koskevaksi omaksi pykäläksi, esimerkiksi 184 a §:ksi.

Nykyistä SVPL 184 §:ä sovelletaan tallennuspalveluihin, joiden tarjoaja ei itse osallistu tietosisällön tuottamiseen tai muokkaamiseen eikä myöskään omatoimisesti pääätä tietojen lähettämisestä tai valitse niiden vastaanottajia. Tallennuspalvelun tarjoajan toiminta on luonteeltaan teknistä, automaattista ja passiivista, jolloin tallennuspalvelun tarjoaja ei tunne siirrettäviä tai tallennettavia tietoja eikä valvo niitä. Sisällöistä ja niiden järjestämisestä ja promotoinnista vastaa teknisen

tallennuspalvelun ostaja. DSM-direktiivissä ja esitysluonnoksessa kuvatus verkkosisällönjakopalvelun määritelmä on tallennuspalvelun tarjoajan määritelmää laajempi, ja sillä tarkoitetaan palvelua, jonka päätarkoituksena tai yhtenä päätarkoituksena on säilyttää suuri määrä käyttäjiensä palveluun lataamia tekijänoikeudella suojattuja teoksia tai muuta suojattua aineistoa, jotka palvelu organisoii ja joita se promotoi vointontavoittelua varten, ja antaa yleisölle pääsyn niihin.

Tallennuspalvelua ja verkkosisällönjakopalvelua koskeva raja on selkeästi kirjattu esitysluonnoksen perusteluihin. Koska perinteisen tallennuspalvelun toiminta ja vastuut poikkeavat olennaisesti verkkosisällönjakopalvelun toiminnasta ja vastuista, on selkeä erottelu perustelua tehdä myös pykälätasolle. Perusteluiden lisäksi myös pykälään tulee sisällyttää direktiivin 2 artiklan mukainen määritelmä siitä, mitkä palveluntarjoajat katsotaan verkkosisällönjakopalveluina tekijänoikeuslain vastuun piiriin.

b. Ehdotetussa 55 b §:ssä säädettäisiin verkkosisällönjakopalvelun tarjoajan tiedonantovelvoitteesta. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

Vastustamme

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

DSM-direktiivin johdantokappaleen 68 mukaan oikeudenhaltijoille näiden pyynnöstä annettavien tietojen tulee olla riittävän täsmällisiä, jotta avoimuus oikeudenhaltijoita kohtaan olisi riittävää, loukkaamatta kuitenkaan verkkosisällönjakopalvelujen tarjoajien liikesalaisuuksia. Palveluntarjoajia ei johdantokappaleen mukaan pitäisi velvoittaa antamaan oikeudenhaltijoille yksityiskohtaisia ja yksilöllistettyjä tietoja kustakin tunnistetusta teoksesta tai muusta suojatusta aineistosta. Esitysluonnoksessa tekijänoikeuslakiin ehdotettu muotoilu ei ole direktiivin alkuperäisen säännöksen mukainen.

Direktiivi ei velvoita verkkosisällönjakopalveluja paljastamaan yhteyspisteensä osoitetta, sähköpostiosoitetta tai muuta tietoja. Tällaiset yksityiskohtaiset menettelyt vaihtelevat alustasta toiseen, esimerkiksi suuremmilla alustoilla yhteyspisteenä toimiva henkilö voi vaihtua usein, joten on vaikea luoda yleispätevää säännöstä. Ehdotettu muotoilu ei anna riittäviä takeita yhteys henkilön yksityisyyden suojasta, joten velvoite tulee poistaa luonnoksen 55 b pykälästä.

c. Ehdotetussa 55 c §:ssä säädettäisiin verkkosisällönjakopalvelun tarjoajan velvollisuudesta estää yleisön pääsy aineistoon. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

d. Ehdotetussa 55 d §:ssä säädettäisiin kiellosta esittää perusteettomia poistovaatimuksia. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

e. Ehdotetussa 55 e §:ssä säädettäisiin sisällön tuottajalle annettavasta ilmoituksesta. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

f. Ehdotetussa 55 f §:ssä säädettäisiin verkkosisällönjakopalvelun tarjoajan velvollisuudesta tarjota keinoja erimielisyyksien selvittelyyn palvelussa. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

g. Ehdotetussa 55 g §:ssä säädettäisiin palauttamispyyntöistä. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

h. Ehdotetussa 55 h §:ssä säädettäisiin tekijänoikeusriitalautakunnasta. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun? Voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia vastauksenne yhteydessä.

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

i. Ehdotetussa 55 i §:ssä säädettäisiin asian käsittelystä tekijänoikeusriitalautakunnassa. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

j. Ehdotetussa 55 j §:ssä säädettäisiin tekijänoikeusriitalautakunnan ratkaisujen julkisuudesta. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

k. Ehdotetussa 55 k §:ssä säädettäisiin hyvityksestä ja vahingonkorvauksesta. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

l. Ehdotetussa 55 l §:ssä säädettäisiin hyvityksestä ja vahingonkorvauksesta. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

m. Ehdotetussa 55 m §:ssä säädettäisiin riitojen käsittelyä koskevista sopimusehdoista. Mikä on kantanne ehdotettuun ratkaisuun?

-

Tässä voitte perustella kantaanne ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja ja muutosehdotuksia

-

11.1. Neuvottelumekanismi (13 artikla)

DSM-direktiivin 13 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava mahdollisuus saada apua puolueettomalta elimeltä tai sovittelijalta sopimusneuvotteluissa audiovisuaalisten teosten saattamiseksi yleisön saataviin tilausvideopalveluissa. Valmistelussa on arvioitu, että lainsäädäntömme ei aseta esteitä sille, että osapuolet, joilla on lisensiointiin liittyviä vaikeuksia, voivat saada apua sopimukseen pääsemiseksi, esimerkiksi sovittelijoilta asianajajaliiton kautta tai Keskuskauppakamarin sovittelijoilta? Yhdyttekö tähän käsitykseen? Jos ette, miksi?

-

11.2. Kustantajan oikeus hyvityksiin (16 artikla)

DSM-direktiivin 16 artiklan mukaan jäsenvaltiot voivat säätää, että kustantajalla on oikeus osuuteen siirrettyjen oikeuksien nojalla maksetuista hyvityksistä. Tekijänoikeuslain 19 §:n mukaan tekijä ei voi luovuttaa toiselle oikeuttaan lainauskorvaukseen, eikä oikeus lainauskorvaukseen siirry kustantajalle kustannussopimuksen nojalla. Vastaavasti tekijänoikeuslain 26 a §:ssä säädettyä hyvitystä yksityisestä kopiointista maksetaan vain alkuperäisille oikeudenhaltijoille, eikä hyvitykseen ole subjektiivista oikeutta. Valokopiointia koskevan tekijänoikeuden rajoituksen nojalla kerättävät korvaukset maksetaan käytännössä yhteishallinnointiorganisaation tilityssäntöjen perusteella, mikä mahdollistaa myös korvausten maksamisen kustantajille. Valmistelussa nykytilannetta ei ole pidetty tarpeellisena muuttaa. Yhdyttekö tähän käsitykseen? Jos ette, miksi?

-

11.3. Vaihtoehtoinen riitojenratkaisumenettely (DSM-direktiivin 21 artikla)

DSM-direktiivin vaihtoehtoista riitojenratkaisumenettelyä koskevan 21 artiklan osalta ei ehdoteta muutoksia voimassaolevaan tekijänoikeussäätelyyn. Valmistelussa on katsottu, että nykyinen lainsäädäntö ei aseta esteitä vapaaehtoisten vaihtoehtoisten riidanratkaisumenetelmien käytölle ja sille, että tekijä tai esittävä taiteilija voisi valtuuttaa esimerkiksi tekijöitä tai esittäviä taiteilijoita edustavan organisaation toimimaan puolestaan myös vapaaehtoisessa vaihtoehtoisessa riidanratkaisussa, kuten välimiesmenettelyssä tai sovittelussa. Yhdyttekö tähän näkemykseen? Jos ette, miksi?

-

12.1. Kuvailu tekijänoikeusjärjestelmän yleisestä merkityksestä

Esityksen vaikutusarvioinnissa (luku 4.2.) on kuvailtu tekijänoikeusjärjestelmän merkitystä yleisesti. Kuvailuun ei ole lisätty sellaista taustatietoa, joka ilmenee jo HE-luonnoksen 1 ja 2 luvusta, joissa kuvaillaan direktiivien sisältöä ja kansallista sääntelytarvetta. Kuvailuun on sisällytetty tekijänoikeusjärjestelmän kansantaloudellista merkitystä, tekijänoikeuden merkitystä luovien alojen ammattilaisten ja luovien alojen yritysten kannalta, sekä laajemmin osana yhteiskunnan tiedonvälitystä ja innovaatioiden edistämistä. Onko kuvailussa virheitä tai puutteita? Onko sitä tarpeen täydentää, ja jos on, miten?

-

12.2. Ehdotusten vaikutukset asiaryhmittäin

a. Tekijänoikeuden rajoituksia ja sopimuslisenssiä koskevat ehdotukset. Onko kuvailussa virheitä tai puutteita? Onko sitä tarpeen täydentää, ja jos on, miten?

-

b. Sopimusehtojen sääntelyyn (tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden asema sopimussuhteissa) liittyvien muutosten vaikutukset. Onko kuvailussa virheitä tai puutteita? Onko sitä tarpeen täydentää, ja jos on, miten?

-

c. Tekijänoikeuden lähioikeuksiin ehdotettujen muutosten pääasialliset vaikutukset (esittävien taiteilijoiden suojan laajentaminen, lehtikustantajan lähioikeus). Onko kuvailussa virheitä tai puutteita? Onko sitä tarpeen täydentää, ja jos on, miten?

-

d. Verkkosisällönjakopalvelun tarjoajan vastuuta koskevan sääntelyn vaikutukset. Onko kuvailussa virheitä tai puutteita? Onko sitä tarpeen täydentää, ja jos on, miten?

-

13. Kysymyksiä perusoikeusarvioinnista

HE-luonnoksen 12 luvussa esitystä arvioidaan perusoikeuksien toteutumisen ja lainsäätämisyjärjestyksen kannalta. Onko analyysissä puutteita, esimerkiksi puuttuuko sellaista perustuslakivaliokunnan tai EU-tuomioistuimen ratkaisukäytäntöä, joka olisi asian arvioimisessa tarpeen ottaa huomioon? Jos puuttuu, mitä tulisi lisätä?

Esitysluonnoksessa arvioidaan esitystä perusoikeuksien toteutumisen ja lainsäätämisyjärjestyksen kannalta poikkeuksellisen laajasti. On erittäin positiivista huomata, että perusoikeudet on esitetty kattavasti ja myös otettu ehdotuksen toteutusvaihtoehtojen välillä valitessa huomioon. Esitykseen tulisi kuitenkin lisätä laajemmin myös kilpailuoikeuden suhteesta ehdotettuihin muutoksiin, erityisesti suoran sopimisen sekä tekijän korvausoikeuden ja korvausten kohtuullistamisen osalta.

14. Muut yksityiskohdat, joista haluatte lausua

Onko esityksessä muita yksityiskohtia, joita haluatte kommentoida, kuten siirtymäsäännökset, lakien voimaantulo, lain seuranta ja toimeenpano tai jotain muuta vastaavaa?

-

Yhteenvedo keskeisistä huomioista

Tässä voitte halutessanne esittää lyhyen yhteenvedon lausuntonne keskeisistä huomioista ja kannanotoista.

- Esitys on hyvin laadittu sekä kattavasti perusteltu.
- Alkuperäisen lähetyksen ja edelleenlähettämisen käsitteitä tulee kuvata mukaisesti selkeyttää vastaamaan selkeämmin Suomessa vakiintunutta mallia lisensioida jakeluun tarvittavat oikeudet.
- Suoran sopimisen tulee jatkossakin olla ensisijaista riippumatta siitä, onko kysymys alkuperäisestä lähettämisestä vai edelleenlähettämisestä.
- Toimintaa, jossa on kyse teknisen palvelun tarjonnasta, kuten lähettäjäyrittäjille tarjottavasta jakelukapasiteetista, tai laitteita, kuten Smart TV:stä tai digiboksissa tarjolla olevia sovelluksia, ei tule sekoittaa edelleenlähetystoimintaan.
- Perusteluja tulee muuttaa siten, että uudelle yleisölle Suomessa tarjottavia SVT Playn kaltaisia oheispalveluita ei virheellisesti rinnasteta Suomessa jo saatavilla oleviin verkkopalveluihin, kuten Yle Areenaan.
- Verkko-oheispalveluissa ei ole kysymys edelleenlähettämisestä, vaan tyypillisesti kysymys on siitä, että yleisöön kuuluvilla henkilöillä on mahdollisuus saada teos saataviinsa itse valitsemastaan paikasta ja itse valitsemanaan aikana.
- FiCom yhtyy tekijänoikeuksien käyttäjien neuvottelukunnan lausuntoon koskien kysymyksiä tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden suojasta hyödyntämissopimuksissa.
- Verkkosisällönjakopalveluiden ja muiden tallennuspalveluiden veloitteiden tulee olla selkeästi eroteltuja pykälätasolla.

Tekijänoikeussäätelyssä tulee pyrkiä yleiseen, toimivia markkinarakenteita luovaan säätelyyn, jossa otetaan tasapainoisesti huomioon eri osapuolten intressit. Säätelyä ei tule laatia tietyn tekniikan tai toimintatavan erityistarpeisiin, koska liian yksityiskohtainen säätely muodostuu ongelmaksi tekniikan ja liiketoimintamallien kehittyessä. On tärkeää huolehtia siitä, että rajoitussäännökset mahdollistavat uusien toimintatapojen kehittämisen myös liiketoiminnan tarpeisiin. Erityisen tärkeää on pitää kiinni sähköisen kaupankäynnin direktiivissä vahvistetusta

tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoajien vastuuvapaudesta, joka on ollut eurooppalaisen ICT-alan kehityksen oikeudellinen perusta.

Metsola Asko
Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry